

یادداشت

اعتراض‌های اجتماعی ریشه اقتصادی دارند

اقتصاد ناآرامی

اعتراض‌های اجتماعی در اغلب موارد، ریشه‌های اقتصادی دارند و شرایط کنونی اقتصاد جهانی، بستری برای بروز ناآرامی‌های اجتماعی است. پیامدهای همه‌گیری کرونا در بیش از دو سال گذشته و بازخورد‌های جنگ روسیه و اوکراین در شش ماه اخیر، دامن بازارهای جهانی را گرفته و پس از موج تلاطمی که در بازار مواد غذایی به راه افتاد، حالا افزایش قیمت انرژی و هزینه سوخت، نگرانی زیادی برای اقتصادهای جهان ایجاد کرده است؛ تا آنجا که تورم انگلیس شده و ارزش چهار دهه دورقمی شده و ارزش یورو به کمترین سطح طی دو دهه گذشته سقوط کرده است. در همین حال، گزارش‌ها از ریسک‌های متعدد اقتصاد جهانی و برآوردها از کاهش رشد اقتصادی جهان حکایت دارد. البته این گزارش‌ها و برآوردها تنها محدود به کشورهای غربی نمی‌شود و به موازات افزایش نااطمینانی اقتصادی در قاره سبز، هفته‌نامه «اِکونومیست» نیز از کاهش رشد تولید صنعتی چین گزارش داده و سازمان خواربار جهانی یا همان فائو هم پیش‌بینی کرده که جنگ...

فرصت امروز

برای کسب وکار آفرینی

رخ بورس در میانه فصل پاییز سرخ شد پاییز سرخ بورس تهران

هر ساله ۲۰ تا ۵۰ میلیون تن زباله الکترونیکی تولید می‌شود

نیمه تاریک دنیای فناوری

می‌اندازند همچنین سوزاندن این محصولات باعث می‌شود فلزات داخل این وسایل فرآیندی مشابه فرآیند استخراج را طی کنند که باعث آزادشدن تشعشعات رادیواکتیویته می‌شود و بسیار آلاینده است و سوزاندن پلاستیک موجود در لوازم الکترونیکی نیز گازهای سمی خطرناک از جمله دیوکسین منتشر می‌کند. طبق گزارش دوسامتینگ از کمپین‌های بزرگ برای جوانان و تغییرات اجتماعی، در سال ۲۰۰۹ مجموع وزن تلویزیون‌ها، کامپیوترها، موس‌ها، کیبوردها و تلفن‌های همراه از کار افتاده ۲،۳۷ میلیون تن بوده و هر ساله ۲۰ تا ۵۰ میلیون تن زباله الکترونیکی در سراسر جهان ایجاد می‌شود.

حجم زباله الکترونیکی در آینده

گوشی‌های همراه و سایر وسایل الکترونیکی شامل مقدار زیادی مواد ارزشمند از جمله طلا یا نقره هستند. جالب است که بازیافت یک میلیون لپ‌تاپ، انرژی مورد نیازی معادل نیروی برق ۳۶۵۷ خانه در آمریکا را تامین می‌کند. همچنین ۲۴۰ کیلوگرم سوخت فسیلی، ۲۱ کیلوگرم مواد شیمیایی و ۱۵۰۰ کیلوگرم آب برای تولید یک کامپیوتر و مانیتور نیاز است. حل معضل زباله‌های الکترونیکی با آموزش و تغییر عادات افراد در نتیجه آگاهی آغاز می‌شود؛ بسیاری از مردم برای کمک به بازیافت روزنامه، بطری، پلاستیک و سایر لوازم کاغذی و پلاستیکی آموزش دیده‌اند؛ با تلاش مناسب می‌توان لوازم الکترونیکی را نیز به صورت مناسب بازیافت کرد. بنابراین با توجه به اینکه اگر پسماند زباله‌های الکترونیکی همراه پسماندهای خانگی جمع‌آوری شود، به سامانه دفع زباله‌های معمولی راه می‌یابد، ضروری است نهادهای مربوطه برای جمع‌آوری، تفکیک از مبدأ، حمل و بازیافت این زباله‌ها برنامه‌ریزی کنند. همانطور که در حال حاضر در بسیاری از کشورها زباله‌های الکترونیکی در مبدأ از سایر زباله‌ها جدا می‌شوند.

موسسه IBM راهی پیدا کرده که می‌تواند گوشی‌های هوشمند قدیمی سمی را به پلاستیک‌هایی با قابلیت پزشکی تبدیل کند؛ محققان IBM یک فرآیند چرخه جدید یافته‌اند که می‌تواند پلی کربناتی که برای ساختن گوشی‌های هوشمند و سی‌دی‌ها مورد

برای باز پرداخت معوقات صندوق توسعه ملی حساب ۳ بانک مسدود می‌شود

شده است؛ چراکه سرمایه‌گذارانی که به تسهیلات صندوق توسعه ملی نیاز دارند در کل فرآیند سرمایه‌گذاری تنها به تسهیلات ارزی نیاز ندارند بلکه تسهیلات ریالی هم می‌خواهند، اما از سوی دیگر، اگر صندوق توسعه ملی تنها تسهیلات ریالی پرداخت کند و آن مطالباتش را در صورت ریالی بگیرد، در بازه زمانی مشخص همواره کوچک خواهد شد تا به سرنوشت حساب ذخیره ارزی دچار شود، اما حساب متصل به ارز با یکدیگر حرکت می‌کند و این مشکل را ندارد. رئیس هیأت عامل صندوق توسعه ملی با بیان اینکه این صندوق، بازتعریف هیچ نهاد دیگری مانند بانک نیست، افزود: صندوق توسعه ملی، متولی و پشتیبان امر توسعه در کشور است، اما توسعه زمانی اتفاق می‌افتد که سرمایه‌گذار به موقع تسهیلات خود را بازپرداخت کند تا بتواند در اختیار تولیدکنندگان و سرمایه‌گذاران دیگر قرار گیرد و تکرار این فرآیند است که ما را به سمت توسعه حرکت می‌دهد. مقام

قلب تجارت الکترونیک ایران در شبکه‌های اجتماعی می‌تپد

نبض کند تجارت آنلاین

به نظر می‌رسد پیش‌بینی سمت و سوی اقتصاد سیاسی ایران در کوتاه مدت، به کاری سخت و ناشدنی تبدیل شده است. از یک سو، ایران و طرف‌های برجامی در هفته‌های گذشته از احتمال دستیابی به توافق دور و دورتر شده‌اند و بر همین اساس به نظر می‌آید ادامه بالاتکلیفی مذاکرات احیای برجام و ماندگاری تحریم‌ها، نزدیک‌ترین احتمالی است که چشم‌انداز اقتصاد ایران را تحت تاثیر قرار می‌دهد. از سوی دیگر، رخداد‌های اخیر در متن جامعه بر دشواری و پیچیدگی این وضعیت افزوده است و بازخورد‌های اقتصادی ناآرامی‌های اجتماعی، خسارتی جبران‌ناپذیر به اقتصاد ایران و به ویژه کسب و کارهای اینترنتی وارد کرده است. با شروع ناآرامی‌ها...

۲

تضاد منافع چگونه به بروز فساد اقتصادی منجر می‌شود؟

مقابله با تعارض منافع

۳

مدیریت و کسب‌وکار

چگونه یک ارائه (Presentation) جذاب داشته باشیم؟

• شروع با چاشنی داستان: گاهی اوقات یک داستان کوتاه طوری آدم را جذب می‌کند که انگار سرگذشت خود آدم از دهان سخنران بیرون آمده است. البته ما قصد نداریم شما را به تعریف داستان شخصی حاضران ترغیب کنیم؛ در عوض باید تمام تلاش‌تان را برای انتخاب یک داستان جذاب و صدالبته مرتبط با بحث پیش رو انجام دهید. اینطوری با یک شروع قدرتمندانه مطمئن می‌شوید تک حضوران تا دقیقه آخر همراه ارائه‌تان خواهند بود.
• شروع دراماتیک: وقتی شما قصد معرفی محصول یا راهکاری را دیگران را دارید، معمولاً ایده‌تان برای حل یک مشکل خاصی ارائه می‌شود. بنابراین می‌توانید با مقدمه‌چینی‌های کلیشه‌ای را فاکتور گرفته و مستقیماً به مشکل مورد نظر اشاره کنید. چنین کاری شروع ارائه‌تان را کمی دراماتیک خواهد کرد، اما مطمئن می‌شوید تک تک حضاران حواس‌شان به ارائه‌تان خواهد بود.
خب مگر یک کارآفرین به غیر از جلب توجه مخاطب درست براساس...

۸

مختلف زباله الکترونیکی باشد تا از سردرگمی جلوگیری شود؛ بسیاری از کشورهای آفریقایی در مقررات خود تعاریفی را در مورد مدیریت زباله‌های الکترونیکی و EPR ارائه کرده‌اند. در نیجر به تولیدکنندگان به پوشش هزینه‌های مدیریت زباله‌های الکترونیکی از جمله جمع‌آوری زباله، جداسازی و انتقال، تصفیه و بازیافت و دفع نهایی و همچنین کمپین‌های اطلاع‌رسانی و آگاهی عمومی و برنامه‌های آموزشی کمک می‌کنند. تجربه آفریقا در مدیریت زباله‌های الکترونیکی، رویکردهای جالبی را برای همه کشورهای فراهم می‌کند تا در هنگام ایجاد یک سیستم مدیریت زباله الکترونیکی در نظر بگیرند.

در همین حال، پژوهشگران دانشگاه ایالتی پنسیلوانیا نشان داده‌اند که با استفاده از میکرو و نانو ذرات ایجادشده از پوست گوجفرنگی و ذرت می‌توان عناصر گران‌بهای موجود در زباله‌های الکترونیکی را جذب کرد. امیر شیخی، استادان مهندسی شیمی دانشگاه ایالتی پنسیلوانیا در این باره می‌گویند: «محصولات زائد مانند ذرت، تفاله چوب، پنبه و پوست گوجفرنگی اغلب در محل‌های دفن زباله یا کمپوست قرار می‌گیرند. ما می‌خواستیم این محصولات زائد را به ذرات میکرو یا نانومقیاس تبدیل کنیم که قادر به استخراج عناصر کمیاب خاکی از زباله‌های الکترونیکی هستند.» بنابراین آنها پوست گوجه‌فرنگی و ذرت را آسیاب کردند و تفاله چوب و کاغذ پنبه را به قطعات کوچک و نازک برش دادند و در آب خیس کردند سپس این مواد را به روشی کنترل شده واکنش شیمیایی دادند تا آنها را به سه بخش مجزا از مواد کاربردی تجزیه کنند که شامل «ریز محصولات (میکرو مقیاس)»، «نانوذرات» و «بیوبایومرهای محلول» می‌شود. افزودن ریز محصولات یا نانوذرات به محلول‌های نانودیمیم فرآیند جداسازی را آغاز کرد و در نتیجه نمونه‌های نانودیمیم را جذب کردند. اخیراً مجمع بین‌المللی زباله الکتریکی و الکترونیکی (WEEE) اعلام کرد که امسال ۵ میلیارد و ۳۰۰ میلیون دستگاه تلفن همراه دورریخته می‌شود. متأسفانه بسیاری از افراد، گوشی‌های قدیمی خود را به جای بازیافت، نگه می‌دارند و این افراد نمی‌دانند که این مواد بی‌اهمیت، ارزش زیادی دارند.

استفاده قرار می‌گیرد را تبدیل به پلاستیک‌های غیرسمی کند که به اندازه‌ای ایمن و محکم هستند که می‌توانند در مصارف پزشکی مورد استفاده قرار گیرند. پلی کربنات نه تنها در گوشی‌های هوشمند و سی‌دی‌ها بلکه در صفحه‌های LED، لنزهای عینک و ظروف آشپزخانه یافت می‌شود؛ این مواد با گذشت زمان بر اثر تجزیه به بیسفنول‌ای (که ترکیب شیمیایی خطرناکی است) تبدیل می‌شوند و نگرانی قابل توجهی درباره تأثیرات این مواد شیمیایی بر روی مغز وجود دارد. اما طبق جدیدترین «گزارش مونیتور زباله الکترونیکی جهانی ۲۰۲۰» سازمان ملل متحد، زباله الکترونیکی شامل هر وسیله‌ای که دوشاخه یا باتری دارد، در سال ۲۰۱۹ به رکورد ۵۳٫۶ میلیون تن رسید که ۲۱ درصد نسبت به سال ۲۰۱۸ رشد داشته است. از میان وسایل الکترونیکی که سال میلادی ۲۰۱۹ دور ریخته شدند، تنها ۱۷،۴ درصد به ارزش ۱۰ میلیارد دلار بازیافت شدند این به معنای آن است که طلا، نقره، مس، پلاتین و سایر مواد ارزشمند به ارزش ۵۷ میلیارد دلار که بالاتر از تولید ناخالص داخلی کشورهای زیادی است، به جای اینکه تصفیه و بازیافت شوند، دورریخته شده و سوزانده شدند. براساس گزارش کیتکونیزور، سازمان ملل متحد پیش‌بینی کرده که زباله الکترونیکی ممکن است تا سال ۲۰۳۰ به ۷۴ میلیون تن افزایش پیدا کنند.

بازیافت علمی زباله الکترونیکی

کشورهای آفریقایی راه مقابله با زباله‌های الکترونیکی را نشان می‌دهند. تلاش ۱۳ کشور در آفریقا با توجه به نظارت جهانی زباله‌های الکترونیکی در سال ۲۰۲۰ یک سیاست، قانون و یا مقررات مربوط به زباله‌های الکترونیکی را داشتند. تلاش‌های آنها می‌تواند درسی برای کشورهای دیگر در سراسر جهان باشد که به دنبال بهبود سیستم‌های مدیریت زباله الکترونیکی خود هستند. راه حل‌های بلندمدت برای مدیریت زباله‌های الکترونیکی به یک رویکرد منصفانه و اقتصادی مقررون به صرفه برای مسئولیت توسعه‌یافته تولیدکننده (EPR) نیاز دارد. مقررات باید شامل تعاریف روشن و قابل درک از ذی‌نفعان

آن ۲۰۰ میلیارد تومان می‌شود. البته در زمان بازپرداخت این تسهیلات بخش خصوصی مورد نظر باید معادل ۷ میلیون دلار را به صندوق بازگرداند.

وی در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه اگر بخش خصوصی پس از دریافت تسهیلات مانایی نتواند صادرات داشته باشد یا مشکلی برای صادراتش به وجود آید، چه اتفاقی خواهد افتاد، گفت: شرط دریافت تسهیلات ارزی، صادرات محور بودن است، اما تسهیلات مانایی با تسهیلات ارزی تفاوت دارد و اگر وام‌گیرنده درآمدی داشته باشد که بتواند گپ به وجود آمده بین ریال و دلار را پر کند، مشکلی برای او به وجود نمی‌آید. گفتنی است نخستین قرارداد تسهیلات مانایی، روز گذشته به مبلغ ۷ میلیون دلار با یک بخش خصوصی به امضا رسید که در قالب این طرح، بخش خصوصی قرار است سالانه ۱۰۰ هزار تن آهن اسفنجی تولید شود که در صنعت فولاد کاربرد مهمی دارد.

رئیس هیأت عامل صندوق توسعه ملی از امضای نخستین قرارداد تسهیلات مانایی به بخش خصوصی به مبلغ ۷ میلیون یورو خبر داد و گفت حدود ۲۵ درصد از تسهیلات صندوق توسعه ملی معوق شده که برای بازپرداخت آن از بانک مرکزی درخواست کردیم طبق قانون، حساب سه بانک را مسدود و معوقات ما را برداشت کند.

مهدی غضنفری روز گذشته (دوشنبه) در مراسم امضای نخستین قرارداد تسهیلات مانایی با بخش خصوصی از پرداخت ۳۰۰ میلیون دلار تسهیلات مانایی در سال جاری خبر داد و گفت: اینکه موضوعی مانند پرداخت تسهیلات مانایی شش ماه پس از تصویب در حالی اجرایی شده، خبر خوبی است و نشان می‌دهد برخلاف دستگاه‌های دولتی که اینرسی سازمانی بالایی دارند و سرعت اجرایی آنها پایین است، توانستیم در مدت زمان کوتاهی، تسهیلات مانایی را در اختیار بخش خصوصی قرار دهیم. به گفته غضنفری،

بانک نامه

سکه ۱۴ میلیون و ۸۵۰ هزار تومان شد

کاهش ۵۰ هزار تومانی قیمت سکه

اولین روز آبان در بازار سکه و طلا با کاهش قیمت سکه طرح جدید و بازگشت آن به کانال ۱۴ میلیون تومان همراه بود و این در حالی است که قیمت سکه در یکی دو هفته گذشته مدام بین دو کانال ۱۴ و ۱۵ میلیون در رفت و برگشت بوده است. در ادامه این روند و در دومین روز آبان ماه نیز قیمت سکه طرح جدید ۵۰ هزار تومان دیگر کاهش یافت و به رقم ۱۴ میلیون و ۸۵۰ هزار تومان رسید. سکه تمام بهار آزادی طرح قدیم هم با ۱۰۰ هزار تومان کاهش در روز دوشنبه با قیمت ۱۴ میلیون تومان خرید و فروش شد. همچنین سکه ۸ میلیون و ۱۰۰ هزار تومان، ربع سکه ۵ میلیون و ۱۵۰ هزار تومان و سکه یک گرمی ۳ میلیون و ۱۰۰ هزار تومان قیمت خورد. در بازار طلا نیز نرخ هر گرم طلای ۱۸ عیار به یک میلیون و ۳۳۹ هزار تومان رسید و قیمت هر مثقال طلا ۵ میلیون و ۸۳۰ هزار تومان شد. بهای هر انس طلا در بازارهای جهانی هم به یک هزار و ۶۴۸ دلار و ۶۲ سنت رسید.

همچنین در بازار ارز و در حالی که قیمت دلار در معاملات آزاد بازار تهران همچنان در میانه کانال ۳۲ هزار تومان قرار دارد، قیمت دلار در صرافی‌های بانکی دیروز بدون تغییر قیمت در همان رقم ۲۸ هزار و ۹۴۴ هزار تومان به فروش رسید. هر یورو نیز در صرافی‌های بانکی با سه تومان افزایش با قیمت ۲۸ هزار و ۹۴۴ تومان معامله شد. قیمت خرید هر دلار توسط صرافی‌های بانکی ۲۸ هزار و ۶۵۶ تومان و نرخ خرید هر یورو نیز ۲۸ هزار و ۶۵۶ تومان اعلام شد.

شرایط تأسیس صندوق‌های قرض‌الحسنه تک شعبه‌ای

بانک مرکزی دستورالعمل اجرایی تأسیس، فعالیت، نظارت و انحلال صندوق‌های قرض‌الحسنه تک شعبه‌ای مصوب هزار و سیصد و چهل و ششمین جلسه شورای پول و اعتبار را جهت اجرا ابلاغ کرد. دستورالعمل مذکور به استناد بند (الف) ماده (۲۱) «قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور» و با عنایت به ماده (۱) «قانون تنظیم بازار غیرمتشکل پولی»، بند (ب) ماده (۱۴) «قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» تدوین شده است. براساس این دستورالعمل، تأسیس صندوق‌های قرض‌الحسنه صرفاً با اخذ اجازه‌نامه تأسیس از بانک مرکزی مجاز خواهد بود و انتخاب اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل صندوق و تمدید دوره مسئولیت آنها موزکول به تأیید بانک مرکزی شده است. همچنین براساس مفاد این دستورالعمل، صندوق‌های قرض‌الحسنه برمبنای سرمایه نقدی موردنیاز برای تأسیس و فعالیت به سه دسته شامل کوچک با ۳۵۰ میلیون تومان، متوسط با یک میلیارد تومان و بزرگ با ۲ میلیارد تومان تقسیم شده‌اند که سرمایه نقدی مورد نیاز باید تماماً قبل از صدور اجازه‌نامه تأسیس پرداخت شده باشد.

انتظاره که بانک مرکزی اعلام کرده، صندوق‌های قرض‌الحسنه کوچک، متوسط و بزرگ موجود که قبل از تصویب این دستورالعمل به فعالیت اشتغال داشته‌اند، برای اخذ مجوز فعالیت از بانک مرکزی باید نحوه فعالیت و سرمایه نقدی خود را با مفاد دستورالعمل یاد شده تطبیق دهند و در گام اول بایستی به ترتیب دارای حداقل سرمایه ۱۰۰ میلیون تومان، ۴۰۰ میلیون تومان و یک میلیارد تومان باشند و حداکثر ظرف مدت یک سال پس از اخذ اجازه فعالیت، سرمایه خود را حداقل به مبالغ مقرر افزایش دهند.

براساس آمارهای بیمه مرکزی

مشتریان بیمه عمر ۱۶ درصد بیشتر شدند

طبق آمارهای بیمه مرکزی، در سال گذشته میزان بیمه حوادث ۵۶ درصد، بیمه درمان ۱۱،۷ درصد و بیمه زندگی (عمر) ۱۶،۹ درصد در مقایسه با سال ۱۳۹۹ رشد داشته است. آمارهای جدید بیمه مرکزی درباره تعداد بیمه‌شدگان در سه رشته بیمه حوادث، درمان و زندگی نشان می دهد که در سال گذشته معادل ۳۴ میلیون و ۹۱۳ هزار و ۴۲۸ نفر تحت پوشش بیمه حوادث قرار گرفته‌اند که نسبت به سال قبل از آن معادل ۵۶ درصد بیشتر شده است. در این زمینه، بیمه معلم با تحت پوشش قرار دادن ۱۷ میلیون و ۹۸۳ هزار و ۴۶۲ نفر و بیمه امید با با تحت پوشش قرار دادن ۴ هزار و ۲۴۴ نفر به‌ترتیب بیشترین و کمترین سهم را دارند.

در سال گذشته همچنین ۱۷ میلیون و ۱۸۷ هزار و ۵۸ نفر تحت پوشش بیمه درمان قرار گرفته‌اند که در مقایسه با سال قبل از آن، ۱۱،۷ درصد رشد داشته است. در این راستا، بیمه دی با تحت پوشش بیمه قرار دادن ۲ میلیون و ۲۹۳ هزار و ۴۴۴ نفر و بیمه حافظ نیز با ۱۰ هزار و ۹۷۵ نفر به‌ترتیب بیشترین و کمترین سهم را دارند. از سوی دیگر، در سال گذشته ۲۷ میلیون و ۸۲۰ هزار و ۶۷۸ نفر تحت پوشش بیمه زندگی (عمر) قرار گرفته‌اند که در مقایسه با سال ۱۳۹۹ معادل ۱۶،۹ درصد رشد داشته است. بیمه آسیا با تحت پوشش بیمه قرار دادن ۴ میلیون و ۸۶۳ هزار و ۴۲ نفر و بیمه اسماری با ۱۷۸ نفر به‌ترتیب بیشترین و کمترین سهم را در این حوزه دارند.

رشد شاغلان صنعتی تا پایان شهریورماه

چند نفر در شهرک‌های صنعتی شاغلند؟

تا پایان شهریورماه امسال بیش از ۹۹۸ هزار نفر در واحدهایی که در شهرک‌ها و نواحی صنعتی به بهره‌برداری رسیدند، مشغول به کار شدند. بررسی گزارش عملکرد سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی نشان می‌دهد که تعداد شهرک‌ها و نواحی صنعتی مصوب تا پایان شهریور امسال به ۱۰۴۰ شهرک و ناحیه رسید که نسبت به تعداد ۱۰۱۷ شهرک و ناحیه صنعتی مصوب در سال گذشته، افزایش ۲،۳ درصدی داشته است. همچنین تعداد شهرک‌ها و نواحی صنعتی در حال بهره‌برداری در مدت یادشده با ۲۰درصد افزایش نسبت به پایان شهریور امسال به ۸۴۹ شهرک و ناحیه رسیده است. تعداد شهرک‌ها و نواحی صنعتی در حال بهره‌برداری تا پایان شهریور سال قبل معادل ۸۳۲ مورد بوده است.

آمارها نشان می‌دهد در حال حاضر ۵۱ شهرک صنعتی تخصصی و ۳۴ ناحیه صنعتی تخصصی در سطح کشور فعال هستند. همچنین شش شهرک فناوری و پنج منطقه ویژه اقتصادی در حال بهره‌برداری است و از بین کل شهرک‌های صنعتی، فقط شش شهرک در مناطق آزاد تجاری صنعتی مستقر هستند و تعداد واحدهای صنعتی به بهره‌برداری رسیده در شهرک‌ها و نواحی صنعتی تا پایان شهریور امسال ۴۹ هزار و ۸۸۲ واحد بوده که در مقایسه با ۴۸ هزار و ۱۱۹ واحد به بهره‌برداری رسیده در مدت مشابه سال قبل، حدود ۳،۷ درصد رشد داشته است. همچنین تا پایان شهریور امسال ۹۹۸ هزار و ۵۹۵ نفر در واحدهایی که در شهرک‌ها و نواحی صنعتی به بهره‌برداری رسیدند، مشغول به کار بودند که نسبت به اشتغال ۹۶۱ هزار و ۱۷۴ نفر تا پایان سال قبل در این واحدها، حدود ۳،۹ درصد افزایش داشته است.

کنترل چند بانک از سوی دولت است. مجلس نیز نهاد ناظر دولت است

و در برخی امور با درجه‌ای پایین‌تر مشابه دولت است. بنابراین روابط درهم‌تنیده نهادهای مختلف می‌تواند زمینه‌ساز تضاد منافع و به دنبال آن، ایجادکننده فساد باشد. با چنین روایطی، منافع گروه‌های مختلفی که شرح وظایف متفاوتی دارند، به یکدیگر گره خورده است. آیا بدون درهم شکستن چنین هزار تویی، امکان از میان بردن فساد وجود دارد؟

تعارضات ناشی از کنشگری دولت در درجه نخست به تعارض تصمیمات مالی و ارزی با سیاست‌گذاری پولی مربوط است. این‌ موضوع فراتر از وظایف ذاتی بین سیاست‌های پولی و مالی ارزی است. اقدام دولت به انتقال بیش از حد کسری بودجه به منبع پایه پولی و تعیین یک نرخ ارز ناموجه از سوی دولتی در جست‌وجوی حسن شهرت، شکلی از تعارض منافع غیرمالی برای دولت‌مداران است. ایران دارای یک اقتصاد نفتی است و بودجه وابسته به نفت بسته به شرایط فروش نفت دچار مشکل می‌شود. این همان اتفاقی است که در سال‌های گذشته به‌دلیل تحریم‌ها افتاده است. تعارضی که اینجا به‌وجود می‌آید، در رابطه با چگونگی تأمین کسری بودجه پیش آمده است. دولت می‌تواند با استفاده از سیاست‌های پولی و ایجاد تغییر در پایه پولی و تغییر نرخ ارز، تا حدی کسری بودجه را جبران کند، اما این سیاست تبعات مهلکی همچون تورم دارد.

تعارض منافع در بانک‌های دولتی

البته این تنها تعارض ایجادشده نیست. برای مثال، اگر بانک مرکزی را یکی از نهادهای رسمی انتشار آمار در نظر بگیریم، انتخاب بانک مرکزی درباره صحت آمار منتشرشده چه خواهد بود؟ این انتخاب برای بانک مرکزی وجود دارد که برای منافع حاصل از خشنودی سیاست‌گذاران، آمار دلخواه آنها منتشر کند و بر صداقت و حسن شهرت ناشی از آن چشم‌پوشی کند. در واقع، سیاستمدار در کشمکش بین حسن شهرت و پایبندی حرفه‌ای در ارتباط دولت با بانک‌های تحت نفوذ، منشأ نوعی از تعارض پیوندهای سیاسی قرار دارد و در بسیاری از اقدامات خود ناچار به تصمیم‌گیری‌های این‌چنینی می‌شود.

عموما زمانی که کلمه فساد به میان می‌آید، مسئله سوءاستفاده مالی به ذهن متبادر می‌شود. در حقیقت، روابط پیچیده بین بانک‌ها و نهادهای مالی می‌تواند زمینه‌ساز چنین فسادهایی باشد. گزارش مرکز پژوهش‌ها می‌گوید که ارتباط دولت با بانک‌های تحت نفوذ، منشأ نوعی از تعارض منافع است که در رأس آنها، تسخیر تسهیلات با هدف جبران کسری بودجه قرار دارد. این مسئله، یک تعارض آشکار بیسن منافع غیرمالی سیاسیون و منافع سایر سهامداران بانک‌ها یا عموم مردم به حساب می‌آید. نکته قابل توجه در این زمینه، آن است که دولت مالک تعدادی

فرصت امروز؛ به نظر می‌رسد تعارض منافع علاوه بر آنکه به بروز فساد اقتصادی می‌انجامد، از موفقیت اصلاحات اقتصادی نیز جلوگیری می‌کند. ابرچالش‌های اقتصاد ایران در این سال‌ها همواره به قوت خود باقی مانده‌اند و با وجود آنکه راهکارهایی برای رفع این چالش‌ها اندیشیده شده و به اجرا درآمده‌اند، اما اکثر این اصلاحات به بن بست رسیده‌اند؛ چراکه پیش‌شرط به نتیجه رسیدن اصلاحات اقتصادی، اجماع ملی است؛ اجماعی که هیچ‌گاه طی سال‌ها و دهه‌های گذشته حاصل نشده است و مهمترین دلیل فقدان آن نیز همین بحث تعارض منافع بوده است، اما تعارض منافع چگونه از یکسو به بروز فساد اقتصادی دامن می‌زند و از سوی دیگر مانع اجرای اصلاحات اقتصادی می‌شود؟ نتایج یک گزارش رسمی نشان می‌دهد یکی از مهمترین دلایل بروز فسادهای مالی و شکل‌گیری فساد سیستماتیک در ساختار حکمرانی اقتصادی، تضاد منفعی است که درون ساختار یا در ارتباط با نهادهای مختلف به‌وجود می‌آید و موجب می‌شود سیاست‌گذار در تصمیم‌گیری‌های خود بیش از آنکه منفعت عمومی را مدنظر داشته باشد، به منافع شخصی خود توجه کند؛ در حالی که حکمرانی خوب، سیستمی است که در آن سیاست‌گذاران در تصمیم‌هایی که می‌گیرند با تعارض بین منافع شخصی و منافع اجتماعی روبرو نشوند. پس امکان اینکه سیاست‌گذار در معرض حق انتخاب‌های این‌چنینی قرار بگیرد، اصلی‌ترین زمینه‌ساز فساد است؛ زیرا در این شرایط خوانه‌ناخواه گرایش به سمت منافع شخصی پیش می‌آید و سیاست‌گذار ممکن است منافع اجتماعی را قربانی منافع شخصی خود کند و این در مجموع باعث می‌شود که سیاست‌گذاری اقتصادی آتطور که باید و شاید پیش نرود.

از تعارض منافع تا منافع متعارض

تعارض منافع، موقعیتی است که در آن یک فرد یا سازمان بر سر دوراهی انتخاب بین نفع شخصی و نفع عمومی قرار می‌گیرد. از انواع تعارض منافع، درب گردان است که این نوع تعارض منافع تبعات ناشی از رفت‌وآمد اشخاص بین نهاد قاعده‌گذار و نهادهای تحت قاعده است و می‌تواند برای افراد درگیر این شرایط بسترساز منافع باشد. اهمیت نظام پولی در خلق و توزیع منافع و نقش آن در عملکرد اقتصاد، واکوی مقوله تعارض منافع در بانک مرکزی را لازم می‌کند. بررسیش این است که بانک و دولت در چه زمینه‌ای با یکدیگر ارتباط دارند که زمینه‌های تعارض منافع را پدید می‌آورد؟ در پاسخ به این سوال، مرکز پژوهش‌ها در گزارش «تعارض منافع در نظام بانکی کشور» می‌نویسد: زمینه‌های ارتباط دولت با نظام بانکی به تاثیر تصمیمات دولت در حوزه بودجه یا ارز در نظام بانکی مربوط است. حضور اعضای دولت در شورای پول و اعتبار و رئیس‌جمهوری به‌عنوان رئیس مجمع عمومی بانک مرکزی، گزینش مقامات بانک مرکزی و تصدی

استقبال صنایع با اصلاح دستورالعمل اوراق گام

انتشار گام از ۳۰ هزار میلیارد گذشت

تأمین نقدینگی بنگاه‌ها کاهش دهد و منبع جدیدی برای تأمین سرمایه در گردش بنگاه‌ها باشد.

حالا براساس آمارها و طبق اعلام بانک مرکزی، مجموع اوراق گام صادر شده توسط بانک‌ها از بهمن ماه ۱۳۹۹ تا پایان مهرماه ۱۴۰۱ به رقم ۳۰،۲ هزار میلیارد تومان رسیده است که بیش از ۲۱،۴ هزار میلیارد تومان آن به عملکرد ماه‌های اخیر مربوط می‌شود.
بندهای ترتیب، با اصلاح دستورالعمل گام و مشوق‌های در نظر گرفته شده برای استفاده از این ابزار، عملکرد صدور اوراق گام در ماه‌های گذشته با افزایش قابل توجهی مواجه شده و روند استفاده از این ابزار صعودی شده است. البته در سال نخست استفاده از این ابزار صرفاً برخی صنایع مانند خودرو، قطعه‌سازی و لوازم خانگی از این ابزار استفاده کردند ولی در چهار ماه اخیر، طیف بسیاری متنوعی از فعالیت‌های اقتصادی شامل صنایع خودرو، قطعه‌سازی، لوازم خانگی، صنایع غذایی، کشاورزی، صنایع دارویی، صنایع شیمیایی، فلزات اساسی، محصولات فلزی، مصالح ساختمانی، صنایع الکتریکی و الکترونیکی از این ابزار برای تأمین مالی تولید بهره برده‌اند. همچنین تعداد صدور اوراق گام توسط بانک‌ها به ۱۱۲ فقره و تعداد بانک‌های فعال در صدور اوراق به ۱۰ بانک افزایش یافته است.
گفتنی است که مجوز صدور اوراق گام به ۲۴ بانک ابلاغ شده و بانک‌های دارای مجوز صدور اوراق گام می‌توانند از طریق سامانه گام و در چارچوب ضوابط ابلاغی بانک مرکزی نسبت به انتشار اوراق اقدام کنند.

با توجه به مصوبات ستاد اقتصادی دولت، تکلیف شده است حداقل ۲۰

